

Zadarmo

Noviny o živote v Bratislave
vydáva NIVEL PLUS, s.r.o.

Vychádzajú každý týždeň
v náklade 196 300 kusov.

Tlačia Bratislavské tlačiarne, a.s.
Roznáša Slovenská pošta, a.s.
Registrácia č. 8/KÚB/248/13-8/98
ISSN 1335-5228

Bratislavské Noviny

Redakcia:

Gorkého ulica 6

811 01 Bratislava 1

Telefón: 5441 0028, 5441 6473

Fax: 5464 2363

Šéfredaktor: Radoslav Števcík

E-mail: redakcia@banoviny.sk

www.bratislavskenoviny.sk

Reklama: 0911-NOVINY

Štvrtok 20. septembra 2007

Pressburger Zeitung ~ Pozsonyi Újság

Ročník X. ~ Číslo 31

Biela pastelka chce po roku opäť pomáhať nevidiacim

BRATISLAVA

Aj v tomto roku organizuje Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska celoslovenskú verejnú zbierku Biela pastelka, určenú na podporu ľudí so zrakovým postihnutím.

Bielu pastelku budú môcť občania podporiť od 26. septembra do 31. decembra 2007 kúpou bielej pastelky, ktorá je symbolom zbierky, za 20 korún. Ďalej aj tým, ak pošlú esemeskovú správu v sume 30 korún na číslo 820 v sieti operátorov Orange Slovensko a T-mobile. Možný je aj priamy finančný príspevok na účet zbierky číslo 4030016212/3100.

V Bratislave je pripravený aj sprievodný program, ktorý má ľuďom priblížiť život nevidiacich a slabozrakých spoluobčanov. Výnos zo zbierky je určený na poradenstvo pre tých, ktorí stratili zrak a na kurzy zručnosti. Kurzy sa týkajú napríklad bezpečnej chôdze s bielou palicou, čítania a písania Braillova písma a sebaobslužných činností – varenia, osobnej hygieny a podobne. Je určený aj na projektové programy pre zrakovovo postihnutých ľudí.

V roku 2002 bol hrubý výnos vyzbieraných finančných prostriedkov v zbierke vo výške takmer 893-tisíc korún, v roku 2006 to bolo už 2,1 milióna korún.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska bola založená v roku 1990 a má viac ako 7-tisíc členov. (rob)

Na Chalupkovej chcú stavebnú uzáveru

STARÉ MESTO

V starej priemyselnej zóne Bratislavy v okolí Chalupkovej ulice, chce staromestská samospráva vyhlásiť stavebnú uzáveru.

Uviedol to starosta mestskej časti Staré Mesto Andrej Petrek. Ako konštatoval, na tomto území pripravuje investičné zámery niekoľko investorov a tieto zámery je nutné prispôbiť priepustnosti príslušných dopravných uzlov, inak hrozí dopravný kolaps.

„Sú vypracované dve urbanistické štúdie riešiace toto územie, každá rieši len jeho časť a navyše nie sú kompatibilné,“ uviedol A. Petrek, podľa ktorého je nutné vypracovať územno-plánovacia dokumentáciu, ktorá zdefiniuje zástavbu tak, aby nemohlo dôjsť k zmene funkčného využitia územia.

Podľa A. Petreka by práce na územnom pláne zóny Chalupkova, ktorá by regulovala budúcu zástavbu na tomto území, mohli začať v novembri. Staromestský stavebný úrad začne konanie vo veci stavebnej uzávery. (juh)

Po obrovskom stane, ktorý stál uprostred rusovského parku, zostal zdevastovaný trávnik.

FOTO - Oto Limpus

Namiesto rekonštrukcie ďalšia devastácia

RUSOVCE

Zdevastovaný veľký štvorec trávnik, asfaltové chodníky prekryté hrubou vrstvou bahna, odrazená a rozbitá pieskovo-hlavica stĺpa s cimburím.

Aj laické odhady hovoria o hmotných škodách dosahujúcich niekoľko miliónov, o morálnych a kultúrnych škodách nehovoriac. Taký je výsledok podnikovej party pod stanom, ktorú v piatok 14. septembra pre spoločnosť Orange usporiadala v parku kaštieľa v Rusovciach agentúra Monarch. Areál je v správe Úradu vlády SR. Správa zariadení úradu vlády pritom vyčlenila na údržbu a ochranu kaštieľa na tento rok 1,5 milióna korún.

Z úradu vlády sme nedostali informáciu, či v zmluve žiadal nájomné, v odpovedi sa hovorí len o sume 179 912 Sk za skultúr-

nenie plochy a uvedení parku do pôvodného stavu. Tu sa natiska otázka, ako je vôbec možné chránený areál národnej kultúrnej pamiatky, do ktorého má inak verejnosť vstup zakázaný, prenajať na súkromné oslavy.

Úrad mal prevziať park 20. septembra. Už v pondelok 17. septembra však bolo jasné, že areál do pôvodného stavu uvedený nebude. Na ploche 50 x 50 metrov bol trávnik zdevastovaný do formy, ktorej sa v pastvinárstve hovorí vysalašená. Tisícny nôh na obmedzenej ploche zničia trávnik priamo v jeho koreňovom systéme. V pondelok však boli len na najdudpanejších miestach trávnik na povrchu rozsypané ojedinelé trávové semená, podobne na koľajach a jamách, ktoré nákladné automobily narobili v parku pri budovaní

a zriadení stanu. Pritom aj podľa právnikov aj podľa záhradníkov znamená uvedenie do pôvodného stavu, že po odchode nájomcu bude na mieste trávnik. Na náhradu toho, ktorý sa tu utváral dvesto rokov by bolo treba trávové drny za viac ako pol milióna. Navyše nebola odstránená hrubá vrstva blata z chodníkov a v pôvodnom stave nebola ani hlavica bránového stĺpa, ktorú pri odvoze konštrukcií zhodil jeden z nákladniakov. Po parku navyše ďalej stáli prenosné záchody.

Petra Stoláriková z agentúry Monarch pripúšťa, že došlo k dôsledku posunutia podujatia aj nečasu k určitým poškodeniam povrchu, ale podľa jej slov bola vysiatá tráva a treba len určitý čas počkať, kým sa ujme. Zdôrazňuje, že akcia bola legálna a povolená. Gustav Bartovic

Tehelné pole je pre novú halu vhodné

Favoritom pre výstavbu viacúčelovej haly, kde by sa v roku 2011 mali hrať zápasy MS v ľadovom hokeji, sa stalo Tehelné pole. V rozhovore pre Bratislavské noviny to potvrdil primátor Bratislavy Andrej ĎURKOVSKÝ (KDH).

- Vhodnosť cyklistického oválu na Tehelnom poli pre výstavbu haly sme nechali posúdiť odborníkom, ktorí zohľadnili aj požiadavky na organizovanie zápasov hokejových majstrovstiev sveta, ktoré budú v Bratislave o necelé štyri roky. Výstavba viacúčelovej haly v tejto lokalite by z pohľadu mesta navyše vyriešila aj ďalšie problémy. Ide najmä o parkovanie, a to nielen pre novú halu, ale aj pre Národné tenisové centrum, súčasnú hokejovú halu a tiež budúci Národný futbalový štadión. Dopravný prístup je možný z Bajkalskej ulice, takže dopravná obsluha

Naš rozhovor

areálu nezaťažujú vedľajšie komunikácie. Okrem toho bude do haly veľmi dobrý prístup mestskou hromadnou dopravou, takže návštevníci zo širšieho okolia nebudú nútení využívať individuálnu dopravu. Táto lokalita je navyše v územnom pláne určená pre športové a rekreačné využitie, takže sa tu okamžite môže začať stavať. Vyhovuje lokalita Tehelného poľa aj hokejovému zväzu?

- Podľa mojich informácií áno. Hokejový zväz totiž potrebuje čo najskôr získať vhodný pozemok a začať stavať.

Areál velodromu však cyklistický zväz predal súkromnej stavebnej spoločnosti. Aká je šanca, že ho mesto získa?

- To je zatiaľ otvorená otázka, verím však,

že sa nám podarí s vlastníkom pozemkov dohodnúť. Ten ich kupoval so zámerom výstavby bytových domov, s čím ja nemôžem súhlasiť, a to najmä preto, že to neumožňuje územný plán mesta.

Nová hala má byť určená najmä pre hokejové majstrovstvá sveta, ale stavať ju na niekoľko zápasov je luxus. Aká je predstava mesta o jej ďalšom využití?

- Mesto nechce majetkovo vstupovať do výstavby. Hokejovému zväzu ponúkne pozemok, ktorý mu dlhodobo prenajme za symbolickú korunu. O výstavbu a prevádzku nech sa starajú iní. Či už to bude zastrešovať hokejový zväz alebo súkromný investor. Najvhodnejšie by bolo, aby sa nová hala stala súčasťou európskej siete takýchto hál, kde sa konajú nielen športové ale aj kultúrne podujatia. Zhováral sa Radoslav Števcík

Pri príprave rekonštrukcie galérie bol porušený zákon

BRATISLAVA

Rekonštrukcia objektov Slovenskej národnej galérie sa dostala pod gesciu ministerstva kultúry, pretože pri jej doterajšej príprave bolo zistené porušenie zákona o verejnom obstarávaní.

Predstavitelia galérie, ktorá doteraz pripravovala rekonštrukciu svojich objektov, sa k novej situácii nevyjadrujú, odkázali nás na rezort kultúry. „Ministerstvo kultúry prevzalo gesciu nad verejným obstarávaním na základe zistenia prípravy verejnej súťaže zo strany Slovenskej národnej galérie v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní,“ povedal nám hovorca rezortu kultúry Jozef Bednár. „Slovenská národná galéria z toho dôvodu nemá pripravenú projektovú dokumentáciu pre ďalšie dva stavebné objekty, ktoré sú súčasťou zákazky. Projektová dokumentácia je dôležitou súčasťou súťažných podkladov a preto keď nám v súčasnosti chýba jej časť, musíme zvoliť správnu aplikáciu verejného obstarávania.“

Ako ďalej vysvetlil, SNG zadala prípravu projektovej dokumentácie pre účely stavebného povolenia a pre účely vyhlásenia verejnej súťaže len na dva objekty, nie je teda pripravená dokumentácia pre ďalšie dva objekty. „Ak by takto bola vyhlásená verejná súťaž (len na dva objekty), došlo by k rozdeleniu predmetu zákazky, čo je v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. To by mohlo ovplyvniť plynulý priebeh rekonštrukcie, finančné riadenie celej rekonštrukcie, ohroziť harmonogram plnenia a podobne.“

Aký bude ďalší postup? V krátkej dobe sa pripravuje predbežné oznámenie vo Vestníku EÚ a Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie. Ministerstvo kultúry podľa J. Bednára v súčasnosti v spolupráci so Slovenskou národnou galériou nastavuje harmonogram procesu prípravy projektovej dokumentácie pre účely stavebného konania, verejného obstarávania a následnej rekonštrukcie. Ukončenie verejného obstarávania sa očakáva na prelome prvého a druhého štvrtroka budúceho roka.

Rekonštrukcia objektov SNG sa pripravuje už od roku 2001. Zámer jej obnovy a modernizácie schválila bývalá vláda v roku 2002. Architektonická súťaž z roku 2003 neprinesla očakávaný výsledok, preto bola v roku 2005 vyhlásená nová súťaž, ktorú vyhrala spoločnosť Architekti B.K.P.Š. V roku 2005 sa dokončila obnova Esterházyho paláca, na rad mali prísť aj ďalšie stavby. Podľa pôvodných predpokladov mala byť zachovaná a obnovená aj kontroverzná pristavba od architekta V. Dedečka zo 70. rokov. Na otázku, či sa naďalej predpokladá zachovanie pristavby, ktorej odstránenie požaduje časť odbornej i laickej verejnosti, sme odpoveď nedostali. (juh)

Kamery osadia na ďalších troch križovatkách

BRATISLAVA

Rozmiestňovanie kamier na vybraných významných križovatkách v meste pokračuje. Od začiatku tohto roku pribudli na siedmich križovatkách, do konca roka budú na ďalších troch.

Úlohou kamier bude sprostredkovať aktuálne informácie o stave dopravy na jednotlivých križovatkách zahrnutých do systému centrálného riadenia a umožniť operatívne aktualizovať podmienky riadenia na území mestských častí. Kamery na križovatkách sú prepojené s ústredňou Krajského dopravného inšpektorátu na Špitálskej ulici a Diaľničnou ústredňou na Domkárskvej ulici, v budúcnosti by mal byť systém prepojený aj s pracoviskom magistrátu na Laurinskej ulici. Systém bude rozmiestnený na území ôsmich mestských častí - Staré Mesto, Nové Mesto, Ružinov, Vrakuňa, Petržalka, Karlova Ves, Lamač a Dúbravka.

Prvá etapa prác je ukončená, teraz pokračujú práce na druhej etape projektu, v rámci ktorej sa osadzujú na stĺpy kamery uzatvoreného monitorovacieho okruhu a zabezpečuje sa ich prepojenie na spomenuté ústredne. Okrem toho sa dopĺňajú monitory na panelovej stene centrály na Krajskom dopravnom inšpektoráte a rozširuje sa jej technologické vybavenie.

V tomto roku sa ukončili stavebné práce na križovatkách Trnavské mýto, Rožňavská - Galvaniho, Karaždíčova - Mlynské nivy, Trnavská - Bajkalská, Záhradnícka - Miletičova, Tomášikova - Gagarinova a Ružinovská - Tomášikova. V tomto roku sa zatiaľ prestavalo 14,5 milióna korún.

Od januára tohto roka je pripravená legislatíva z príslušných stavebných úradov a realizačná projektová dokumentácia na ďalšie tri križovatky - Šafárikovo námestie, Vajnorská - Bajkalská a Lamačská - Mlynská dolina. V prípade, že budú k dispozícii finančné prostriedky vo výške asi 7,5 milióna korún, je možné ich dokončiť ešte v priebehu tohto roku.

Do budúcnosti je naplánovaná aj tretia etapa budovania televízneho dohľadu križovatiek. Zahŕňa križovatky Harmincova - M. Sch. Trnavského, Americké námestie, nábrežie - Mlynská dolina, Hodžovo námestie, Karaždíčova - Záhradnícka, Bajkalská - Prievozska, Vajnorská - Tomášikova a Harmincova - Lamačská, Rozšíriť sa má aj pracovisko Krajského dopravného inšpektorátu. V súčasnosti sú vytvorené predpoklady na to, aby bolo možné začať výstavbu na šiestich križovatkách. Pre križovatky nábrežie - Mlynská dolina a Harmincova - Lamačská sa v súčasnosti spracováva projektová dokumentácia. Do konca roka by mali mať potrebné povolenia z príslušných stavebných úradov. (juh)

PÔŽIČKY DO 24 hodín

- hotovostné
- najnižší úrok pre všetkých
- bezúčelové
- bez potvrdení o príjme
- bez ručiteľov
- dôchodom bez obmedzenia veku

VYPLATÍME ZA VÁS
☎ 0910 915 190 VAŠE DLHY A EXEKUCIE

KÚPIM STAROŽITNOSTI
nábytok, hodiny, porcelán, staré obrazy a od význ. slov. autorov.
Platím okamžite.
Tel.: 032/6528 492, 0905 409 972
Email: antik1@stonline.sk
Adr.: PO.BOX 3, 913 11 Trenč. Stankovce

Na Dunajskej ulici začnú ešte počas zimy stavať nový terasovitý polyfunkčný dom

STARÉ MESTO

V prieluke, ktorá vznikla asanáciou starých domov na Dunajskej ulici číslo 42 až 50, sa ešte počas nadchádzajúcej zimy začne výstavba nového polyfunkčného objektu, v ktorom budú prevažne byty.

Dom s asi šesťdesiat metrov dlhou členitou fasádou dotvorí mestský blok tvorený Dunajskou, Lazaretskou, Grösslingovou a Klemensovou ulicou. Je architektonicky riešený tak, aby vhodne zapadol do okolitej zástavby a zároveň vniesol do tejto lokality moderného ducha. Je navrhnutý tak, že pri pohľade z Dunajskej ulice sa javí nižší, ako je, resp. bude v skutočnosti. Prispieva k tomu aj fakt, že najvyššie, siedme podlažie je pôdorysne výrazne zredukované, čo umožní vytvorenie veľkých plôch strešných terás. Pôjde o samostatne stojaci terasovitý dom kompaktného tvaru s moderným architektonickým výrazom zodpovedajúcim súčasným štandardom polyfunkčných objektov s prevahou bývania. V trojpodlažnej podzemnej garáži bude vyše 200 parkovacích miest. V parteri presklenom veľkými sklenenými stenami sa ráta s reštauráciou a obchodmi, je predpoklad, že pôjde o prevádzky, ktoré nebudú rušivo pôsobiť v neskorších večerných hodinách. Na vyšších podla-

žiach bude dovedna 46 bytov rôznych veľkostí, od dvojizbových po štvorizbové, okrem toho by tu malo byť aj niekoľko veľkopriestorových bytov (tzv. penthouse). Každý z bytov má mať terasu alebo loggiu.

Vo vnútrobloku, ktorý má byť prístupný troma priechodmi - pasážami, sa ráta s parkovými úpravami, mala by tu byť

zeleň, stromy a sedenia, teda by malo ísť svojím spôsobom o privátny park, vytvárajúci protiváhu rušnej Dunajskej ulici. Ako sme už informovali, na stavbu už bolo vydané právoplatné územné rozhodnutie. Investor predpokladá, že výstavba by mala byť dokončená na jeseň roku 2009. (juh)

VIZUALIZÁCIA - RAUM

Práce na objekte Astoria Palace nie sú dokončené, pohyb v okolí je obmedzený

STARÉ MESTO

Výstavba polyfunkčného domu Astoria Palace na Hodžovom námestí stále nie je ukončená, výrazne nepokročila ani avizovaná rekonštrukcia podchodu pod Hodžovým námestím.

V uplynulých dňoch stavebník uvoľnil pravý jazdný pruh v smere od Štefánikovej ulice do centra, ktorý bol zabratý stavbou bezmála tri roky. Prispelo to k zlepšeniu plynulosti cestnej premávky v tejto lokalite.

Obmedzenia pre peších však zostávajú, pešiemu prechodu z Panenskej ulice na Hodžovo námestie a ďalej na Štefánikovu naďalej bráni oplotenie stavby. Pešo je možné dostať sa z Panenskej na Štefánikovu len okľukou cez Štetinovu a Palisády. Naďalej ostáva uzatvorená aj časť podchodu pod Hodžovým námestím, možný je len prechod z Poštovej ulice k

Prezidentskému palácu. Ako sme sa presvedčili pohľadom cez oplotenie v podchode, práce na obnove jeho časti vyúsťujúcej priamo do parteru novostavby Astoria Palace zatiaľ výrazne nepokročili.

Práce na stavbe značne meškajú, pôvodne mala byť dokončená koncom minulého roka, ďalším avizovaným termínom bol jún tohto roku, ako však naznačuje momentálna situácia, stavba nemusí byť dokončená ani v septembri. Platí to aj v prípade rekonštrukcie podchodu, ktorá mala byť ukončená súčasne s ukončením stavby Astoria Palace.

Podľa vyjadrenia spoločnosti IPR Slovakia, ktorá je investorom výstavby, bola dôvodom prvého sklzu v stavebných prácach poloha inžinierskych sietí na pozemku, ktorá bola iná, než udáva technická mapa mesta. Druhý časový sklz si údajne

vyviedli požiadavky troch budúcich hlavných nájomcov na dispozičné zmeny priestorov v novostavbe.

Astoria Palace je koncipovaná ako sedemposchodová budova s tromi podzemnými podlažiami so 100 parkovacími miestami. Jej súčasťou je parter na prvom nadzemnom podlaží, v ktorom bude zastávka MHD, priestory mestskej vybavenosti (kaviareň, trafika, obchody), vstupná hala, vyústenie podchodu a výstup z podzemnej garáže.

Projekt pripravovala spoločnosť IPR Slovakia od roku 1993, práce sa začali v roku 2004. Súčasne s výstavbou investor rekonštruje aj podchod, avizoval výmenu pohyblivých schodov, pretože pôvodné eskalátory dávno prekročili hranicu svojej životnosti, ako aj obnovu a celkové zvýšenie štandardu stavebných prvkov a zariadenia podchodu. (juh)

Pamiatku na Nedbalovej ulici neničia

STARÉ MESTO

Obyvatelia pozorne sledujú svoje mesto a upozorňujú nás vždy, keď majú pocit, že sa deje niečo, čo ho môže poškodiť. Zvlášť citliví sú na historické pamiatky.

Preto nás minulý týždeň telefonicky upozornil jeden z našich čitateľov, že pri búracích prácach na Nedbalovej ulici 12 sa likvidujú historické artefakty. Rozoberaniu domu, ktorý narušenou statikou ohrozoval svoje okolie, sme venovali pozornosť v minulých číslach. Zistili sme, že všetko sa deje v súlade s podmienkami pamiatkarov, na základe platných a riadne vydaných dokumentov a povolení. Súčasťou tohto diania je aj zvláštna pozornosť a zachovanie dopredu označených stavebných a pamiatkových prvkov stavby a predmetov, aby sa pri rekonštrukcii mohli použiť originálne diely.

Napriek tomu náš čitateľ naozaj našiel v kontajneri so stavebným odpadom opracovaný kamenný schod. Upozornili sme na to aj mestských pamiatkarov, ktorí boli osobne tento podnet preveriť. O výsledku nás informoval riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok Ivo Štassel, podľa ktorého opracovaný kameň pohodený v stavebnom odpade mal skutočne historickú hodnotu. Celé schodisko i ďalšie stavebné prvky, ktoré mali robotníci chrániť, však na stavenisku sú.

Podľa všetkého tento opracovaný kameň použili v murive pri niektorej dávnejšej rekonštrukcii domu. Robotníci na stavbe striktné strážia len to, na čo ich upozornili, o ich svedomitosti sme sa presvedčili sami. Nemajú však odborné vedomosti, aby dokázali posúdiť, či kus muriva, kameň či iný prvok stavby nájdený v murive alebo sypaných základoch domu má aj archeologickú hodnotu. (gub)

MediaTech
PROFESSIONAL AUDIO CENTER

www.zvuk.sk

PROFESIONÁLNA ZVUKOVÁ TECHNIKA

zapnite si nový shop.mediatech.sk

MediaTech, spol. s r. o., Drieňová 34, 821 02 Bratislava
www.mediatech.sk
tel.: 4341 7777

CODUM®

Projektory BenQ
montáž vrátane
projekč. plátna

Kancelárske
stoličky
ergonómia
bedrové
a hlavové
opierky
záruka 5r.

Výstavná sieň: kancelárske nábytok,
stoličky, kreslá, biele tabule,
datavideo projekory,
plátna...

Otvorené: Po-Pia
8:30-11:30, 12:30-17:00
v Petržalke vedľa železničnej stanice do Viedne

CODUM s.r.o., Údernická 5, BA - Petržalka
tel./fax: 02-6353 2921, 0903 405 880, codum@codum.sk

www.codum.sk

INŠTALATÉRI NON STOP
NEODETKÁ - umývadlo, WC, kanalizácia, rína?
PREČISTÍME - špirálu, tlakom. Zameriame trasu kamerou, určíme stav, sfunkčnime
TEČIE - radiátor, čerpadlo, vodovod, preteká WC, vytápa vás sused, výmena stúpačiek
OPRAVÍME - el. zásuvku, osvetlenie, inštaláciu
0905 234 615 ☎ **4363 8184**

PULTY CENTRALIZOVANEJ OCHRANY PRE VÁŠ POCIT BEZPEČIA

- ◆ Nepretržité monitorovanie objektov chránených elektronickou zabezpečovacou a požiarou signalizáciou
- ◆ Zásahy na objekt v rukách profesionálov, pracovníkov mestskej polície a príslušníkov Hasičského a záchranného útvaru

Info: www.pult.bratislava.sk E-mail: pco@mp.bratislava.sk
 Telefón: 02/5998 0633 Fax: 5441 8250

Skola KUNG FU a TAI JI

Majster Wang vás pozýva na **UKÁŽKU**
26.09.2007 O 18:00
 ŠD Juraja Hronca, Bernolákova 1, BA
www.kungfu.sk 0908 948 215

PLASTOVÉ OKNÁ ŽALÚZIE - ROLETY priamo od výrobcu

ZĽAVA

-20%

NA NAŠE VÝROBKY

Aniroll s.r.o., M.C. Sklodovskej 13, Petržalka
 tel./fax: 02/55 56 28 94
 02/55 56 28 96, 0910/413 291
www.ani.sk, e-mail: aniroll@nextra.sk

REVUE AKTUÁLNEJ KULTÚRY

RAK

uverejňuje v číslach 5 až 12/2007

TEXTY O BRATISLAVE.

RAK dostanete v distribučnej sieti spoločnosti Mediaprint-Kapa, v špičkových kníhkupectvách a na www.slovart.sk

ARS BRATISLAVENSIS

BRATISLAVA

Na Trnavskej pribudne dopravná zeleň, okrem stromov tu budú aj záhony kvetov

NOVÉ MESTO/RUŽINOV

Ešte na jeseň by sa mala začať upravená dopravná zeleň v deliacom páse na Trnavskej ulici. Trasa je rozdelená na dva úseky - od Trnavského mýta po Zimný štadión a od Zimného štadióna po Bajkalskú ulicu.

Trnavská ulica je jednou z najdôležitejších komunikácií v meste, denne po nej prechádzajú tisíce Bratislavčanov i tých, ktorí dochádzajú do mesta. Zeleň, ktorá je na deliacom páse ulice, je v nevyhovujúcom stave, a to aj preto, lebo v minulosti nebola vysádzaná s jasným koncepčným a kompozičným zámerom. V súčasnosti sú najmä niektoré staré stromy v havarijnom stave a je urgentne potrebné vyrábať ich, pretože priamo ohrozujú účastníkov dopravy.

Návrh revitalizácie cestnej zelene z ateliéru pre krajinnársku tvorbu a záhradnú architektúru Ekoflora rieši zeleň ako dôležitý mestotvorný prvok. Dominovať majú stromy druhu Fraxinus excelsior Globosum. Situovanie výsadbí je do istej miery ovplyvnené výskytom inžinierskych sietí. Navrhnuté stromoradie bude v týchto miestach prerušené a vystriedajú ho záhony kríkov. Pri križovatkách sa zachovávajú potrebné priehľady. Tieto exponované plochy budú dotvorené záhonmi kvetín. Situovanie zelene závisí aj od šírky stredného pásu, ktorá je na rôznych miestach iná.

V priebehu času došlo aj k zmenám vo výškovom usporiadaní terénu, ktorý prevyšuje chodníky v priemere o 20 centimetrov. Okrem toho je pôda znehodnotená látkami, ktoré sa do stredného deliaceho pásu dostávajú najmä počas zimnej údržby. Preto návrh revitalizácie ráta aj s odstránením zeminy na úroveň dvadsať

centimetrov pod výšku obrubníkov, teda odkop vrstvy hrubej 40 centimetrov. Nahradí ju 20-centimetrová vrstva kvalitnej záhradnickej zeminy a terén tým bude pripravený na založenie nového trávnik a výsadbu drevín a kvetín. Revitalizácia dopravnej zelene na

Trnavskej ulici je viazaná na agrotechnické termíny, pretože je spojená s použitím rastlinného materiálu. Niektoré z navrhovaných revitalizačných prác je možné robiť na jeseň, iné v zime a ďalšie na jar. (juh)

VIZUALIZÁCIA - Juraj Cerba

Na Ivanskej ceste sa bude ďalej stavať

RUŽINOV

Neďaleko Ivanskej cesty, ktorá spája letisko s centrom mesta, v dohľadnom čase pribudne polyfunkčný objekt, v ktorom okrem administratívnych priestorov bude aj možnosť ubytovania a časť vyhradená na relax.

Pozemok, na ktorom má novostavba vyrásť, je v súčasnosti nevyužívanou záhradou. Je ohraničený Ivanskou cestou, Pestovateľskou ulicou, skladovými areálmi a v jeho blízkosti je administratívna budova firmy OLO. Nový polyfunkčný objekt sa bude využívať na rôzne účely. V dvoch podzemných pod-

lažiach bude garáž so 147 parkovacími miestami, ktorá bude prístupná jednak z Ivanskej cesty, jednak z Pestovateľskej ulice. Ďalších 18 parkovacích miest by malo byť vonku pri budove. V parteri sú navrhnuté spoločenské priestory, prevádzky služieb, zasadačky, rokovacie salóniky a obytné strediská, ráta sa aj s reštauráciou, kaviarňou a bufetom. Na treťom až piatom nadzemnom podlaží majú byť priestory pre výrobné a nevýrobné služby. Šieste nadzemné podlažie má slúžiť na doplnkové ubytovanie, ráta sa tu s 32 izbami a štyrmi apartmánmi, v ktorých má byť dovedna 72 lôžok. Na

siedmom ústúpenom podlaží sú navrhnuté relaxačné priestory (malo by tu byť fitness centrum, bazén a podobne). Z čelnej strany od Ivanskej cesty je navrhnutý predsadený sendvičový presklený plášť, ktorý bude do objektu prepúšťať dostatok denného svetla. Po celom obvode novostavby na ploche približne 750 štvorcových metrov bude vysadená zeleň.

Predpokladané náklady na výstavbu objektu predstavujú asi 300 miliónov korún, začať by sa mala v máji budúceho roku, jej ukončenie sa predpokladá na konci roku 2009. (juh)

Slovenský inštitút vzdelávania opäť otvára intenzívne PRÍPRAVNÉ KURZY na prijímacie skúšky
 pre denné a externé štúdium v SR a ČR

na EKONOMICKÚ UNIVERZITU a VŠ EKONOMICKÉHO SMERU, PRÁVNICKÉ FAKULTY, LEKÁRSKE FAKULTY, MASMEDIÁLNU KOMUNIKÁCIU a INÉ VŠ
 (psychológia, politológia, architektúra a ďalšie...), výučba v sobotu

PRÍPRAVA NA MATURITU: ANGLICKÝ JAZYK, NEMECKÝ JAZYK výučba cez týždeň

DO 30. 9. 2007 VÝRAZNÉ ZĽAVY!
 • Bratislava, Trnava: 02/55 573 190, 02/55 574 130 • Košice: 055/674 8825
 • Banská Bystrica: 048/414 82 83
 • Žilina: 041/566 10 11
 • Mobil: 0905 167 169, 0949 652 801, 0911 232 537 • Fax: 02/55 573 177
www.siv.sk

NA POČKANIE do* 99 minút
 v stredu 10% zľava
www.cistiarenodevov.sk

VYČISTÍME VÁŠ ODEV za* 119 Sk/ks

RYCHLOČISTIAREN BLESK
 Čistíme pre Vás v Bratislave:
 HM Petržalka - HM Zlaté piesky
 HM Lamač

★★★★
APOLLO HOTEL
 BRATISLAVA
 (bývalý hotel Dukla)

NEDELNÝ BRUNCH
 KAŽDÚ NEDELU OD 23. 9. 2007
 V ČASE 11.30 - 15.00

- ❖ WELCOME DRINK
- ❖ BOHATÝ STUDENÝ A TEPLÝ BUFET
- ❖ ŠALÁTY, OVOCIE, DEZERTY
- ❖ VYBRANÉ NEALKO NÁPOJE, KÁVA

450,- Sk/OSOBA
DETI DO 12 ROKOV ZDARMA

Dulovo námestie 1, Bratislava
 Rezervácie: 5596 8534
www.apollohotel.sk

Niektoré povolenia sú vraj na večnosť

BRATISLAVA

Takto si niekedy povzdychnú obyvatelia domov na Krásnohorskej ulici v Petržalke pod stromami, ktoré zničili či poškodili necitliví stavbári.

Podľa obyvateľov okolitých domov nechýba stavbárom len cit, ale aj stavebné povolenie. Preto v polovici augusta informovali petržalského starostu Milana Ftáčnika, že na stavenisku medzi Krásnohorskou a Betliarskou sa stavia, hoci stavebné konanie zastavili a stavebné povolenie, ktoré stavitelia majú, už stratilo platnosť.

Hovorca petržalského starostu Ľubomír Andrassy uviedol, že stavebný úrad stavbu skutočne nepovolil. Stavebník sa odvolal na krajský stavebný úrad a ten vyhlásil, že stavebné povolenie je platné. Podľa občanov však stavebníci nemajú ani povolenie na zaujatie verejného priestranstva a napriek tomu začali rozkopávať cestu a stavenisko. Privolaní mestskí policajti zistili, že na celej stavbe nik nemal žiadny doklad oprávňujúci na stavbársku činnosť. Spoločenstvo vlastníkov bytov z Krásnohorskej ulice ako oprávnený účastník konania k tomu uvádza, že investor má stavebné povolenie z roku 1996, v roku 1998 predĺžené do septembra 1999 a so stavbou sa v lehoty dvoch rokov nezačalo. Obyvatelia domov vedia fotografiami doložiť, že so stavbou sa nezačalo.

Prednosta krajského stavebného úradu Ján Man však informoval, že stavebník vie doložiť v zmysle zákona, že so stavbou začal. A to sa asi naozaj stalo, pretože v rozhodnutí krajského úradu sú zdokumentované práce vykonané ešte v čase platného stavebného povolenia. Preto krajský stavebný úrad zastáva názor, že stavebné povolenie je naďalej platné.

Stavba po prestávke teda môže pokračovať. Čo však dráždí obyvateľov okolitých domov i miestnu samosprávu, je vzťah stavebníka ku stromom v okolí stavby i snaha zmeniť bez povolenia účel stavby. Namiesto obchodného centra sa tu totiž mala vybudovať 18- až 20-poschodová bytovka s garážami.

Preto petržalský stavebný úrad vykonal na stavenisku kontrolu za prítomnosti odborníkov, aby preskúmal základy, či ich stavitel' nedimenzuje tak, aby mohol neskôr postaviť niekoľkonásobne vyššiu budovu, než popisoval v pôvodnej žiadosti o stavebné povolenie. (juh)

TANEČNÁ ŠKOLA
JARKY ŠIDELSKÉJ

Poriada kurzy spoločenských tancov pre začiatočníkov, pokročilých, iba pre ženy a individuálne lekcie pre budúcich novomanželov v renovovanej spoločenskej sále Stredného odborného učilišťa stavebného na Ružinovskej 1

Tel.: 0904 573 168
 E-mail: 3T3T@1-zonesk
www.taneckarka.sk

Správy z podsvetia

STARÉ MESTO
NA NÁBREŽÍ ARM. GEN LUDVÍKA SVOBODU neďaleko Parku kultúry a oddychu neznámy páchatel' lúpežne prepadol 27-ročnú ženu. Mladá žena vystúpila z električky číslo 5 na zastávke pri Parku kultúry a oddychu a potom išla pešo po chodníku smerom do mesta, kde ju prepadol neznámy muž asi vo veku 30 rokov, športovej postavy, vysoký asi 175 cm. Fyzicky ju napadol, potom jej zobral kabelku a ušiel. Žena utrpela zranenia s predpokladaným časom liečenia 14 dní. Po páchatel'ovi polícia pátra.

RUŽINOV
NA KRÍŽOVATKE TOMÁŠIKOVA - TRNAVSKÁ neuniklo pozornosti policajnej hliadky osobné motorové vozidlo Opel Vectra. Vozidlo zastavili a kontrolovali, pričom sa zistilo, že 28-ročný Bratislavčan šoféroval aj napriek zákazu viesť motorové vozidlá, pričom zákaz mal uložený až do mája budúceho roku. Nemihulo ho obvinenie pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia.

NA STREDNEJ ULICI odcudzil 30-ročný Štefan D. kompresor za 20-tisíc korún. Policajti mu dokázali aj sedem ďalších podobných skutkov, v auguste sa vlámal do piatich rodinných domov a v septembri do dvoch, všetko v Ružinove. Celkové škody, ktoré spôsobil, presiahli 140-tisíc korún. Časť ukradnutých vecí zaistili. Za mrežami môže stráviť až dva roky.

NOVÉ MESTO
NA RAČIANSKEJ ULICI policajná hliadka spozorovala priamo pri číne dvoch mužov, ktorí fyzicky napadli tretieho, pričom mu odcudzili ruksak. S lupom sa potom dali na útek. Policajti ich prenasledovali a oboch páchatel'ov neďaleko miesta činu zadržali. Polícia v tejto súvislosti ďalej vedie vyšetrovanie vo veci trestného činu lúpeže.

PETRŽALKA
NA BOSÁKOVEJ ULICI pri kontrole na dopravnom ihrisku policajti zaistili igelitové vrecúško obsahujúce neznámu zelenú sušenú rastlinu, ktoré im dobrovoľne vydal 17-ročný Bratislavčan. Mladíka následne predviedli na policajné oddelenie. Po vypočutí ho prepustili a podozrivý materiál zaslali na expertúzu.

NA FARSKÉHO ULICI pri pohostinstve policajti kontrolovali trojicu mužov, ktorí po spozorovaní hliadky znervózneli a snažili sa z miesta odísť. Napokon im 27-ročný muž dobrovoľne vydal tri igelitové vrecúška obsahujúce zelenú sušenú rastlinu. Skončil na policajnom oddelení, odkiaľ ho po vypočutí prepustili.

VRAKUŇA
NA STAVBÁRSKEJ ULICI policajti kontrolovali 33-ročného muža, ktorý im dal papierovú skladačku obsahujúcu neznámu hnedú látku. Materiál zaslali na expertúzu. (ver)

Kláštor vo Viedni sa podobá prešporskému

Pamätníci histórie

V stredoveku bola chorobnosť a úmrtnosť obyvateľov mesta mimoriadne vysoká. Len málokto z dospelých sa dožíval veku 50 rokov. Ľudia väčšinou žili z ruky do úst. Ak ochorel žiteľ rodiny, znamenalo to pre celú rodinu katastrofu. O chorých sa od nepamätí starali mníši a mníšky z dobročinných špitálskych, nemocničných rádo.

Špitály sa v stredovekých mestách stavali mimo centrálného sídliska, najčastejšie pri bráne do mesta, pri ceste vedúcej do mesta. V Prešporke sa špitály sústredili na východnom predmestí pred Laurinskou bránou, pri ceste, z ktorej sa stala terajšia Špitálska ulica. O jeden z tamojších špitálov sa starali sestry z rádu svätej Alžbety - alžbetinky - ktoré tam aj sídlili vo vlastnom kláštore. Pred rokom 1530 ho museli opustiť. Špitál aj kláštor potom zbúrali, tak ako iné pevné stavby pred mestským opevnením, aby neposkytli záchytné body blížiacim sa Turkom.

V roku 1738 sa alžbetinky na pozvanie vtedajšieho kniežaťa primasa arcibiskupa Imricha Esterházyho vrátili do Prešporku. S arcibiskupovou pomocou vybudovali nový kláštor s krásnym kostolom a nemocnicou. Ku kláštore patrila aj rozsiahla úžitková záhrada, ktorá susedila s cintorinom, kde pochovávali nielen mníšky, ale najmä ľudí, ktorí v ich špitáli každodenne zomierali.

Tak ako prv uršulínky, aj alžbetinky prišli z Viedne. Z Viedne pozval arcibiskupov

splnomocnenec F. Török aj architekt, ktorý vypracoval plán na stavbu nového kláštora s nemocnicou a kostolom. Bol to už vtedy vo Viedni známy architekt Franz Anton Pilgram. Medzi rokmi 1739 a 1743 tu vybuďoval požadovaný kláštorný areál. Bohaté priečelia kláštora a kostola doplnil sochárskou a kamenárskou výzdobou Ludwig Gode, predtým Donnerov spolupracovník na zariadení chrámu svätého Martina. Nad vchod do kostola umiestnili okrem kovového znaku arcibiskupa - primasa súsošie svätej Alžbety so žobrákom, ktoré je inšpirované Donnerovým súsoším svätého Martina so žobrákom, ktoré vtedy stálo na hlavnom oltári dómu. Portál do kláštora bol riešený spolu s oknom prvého poschodia nad ním. Celok pripomínal vysoký barokový oltár. Nad dverami do kláštora stojí dodnes socha svätej Alžbety, uhorskej princeznej, ktorú ako dieťa vydali za durínske knieža. Uhorskí historici vymysleli na konci 19. storočia nepravdepodobnú a neoveriteľnú legendu, podľa ktorej sa mala Alžbeta narodiť práve na hrade nad Prešporkom.

Prešporská stavba Pilgramovho kláštorného areálu alžbetiniek bola taká úspešná, že ho vzápätí požiadali, aby znovu vybuďoval požiarom zničený kláštor rádu na viedenskom predmestí Landstrasse. Ten je síce menší, ale opakuje viaceré motívy

prešporského kláštora, najmä tvar veže a jej zastrešenie, ako aj kláštorný portál „oltárneho“ tvaru.

Bratislavský kostol a kláštor boli veľmi poškodené požiarom v roku 1879 a bombardovaním v roku 1945. Po požiar kláštora a kostol opravovali vyše 20 rokov. V roku 1901 konečne obnovili aj zastrešenie veže, ktoré sa len v detailoch líši od originálneho. Po poškodení v roku 1945 fasádu kostola opravili v pôvodnom duchu, priečelie kláštora však nezmyselne „zmodernizovali“. Odstránili z neho všetky kamenné a štukové články barokovej výzdoby, orámovanie okna nad vchodom do kláštora odstránili, takže sa úplne stratil pôvodne zamýšľaný motív prevýšeného „triumfálneho“ portálu. Neobnovili ani pôvodnú výzdobu trojuholníkového štítu, ktorý bol pôvodne vyvrcholením priečelia. Kvalitné kované mreže z okien odstránili a čiastočne preniesli na bočnú fasádu nemocnice. Fotografie pôvodného stavu priečelia kláštora alžbetiniek od doktora Fausta sú zachované, a nebolo by problémom Pilgramovo dielo obnoviť. Na obnovu strechy veže čakal kostol 20 rokov, na obnovu fasády čaká priľahlý kláštor už 60 rokov. Za socializmu sa nedalo predpokladať, že by barokové priečelie kláštornej budovy niekto obnovil. Ešte šťastie, že miesto pre hotel Kyjev a pre obchodný dom Prior nevybrali na tejto strane ulice!

Štefan Holčík

FOTO - autor a Oto Limpus

VIEDEN

BRATISLAVA

Bratislava kedysi...

Obchod, remeslá a živnosti na Dornkappli

V období prvej ČSR bola úroveň služieb obchodníkov, živnostníkov a remeselníkov na Dornkappli nízka a zodpovedala kúpyschopnosti obyvateľov najchudobnejšieho proletárskeho predmestia Bratislavy.

Prví obchodníci boli z radov tých, ktorí v centre mesta skrachovali a tu chceli predať zvyšky tovaru, ktorý im zostal. Väčšia časť z nich ani tu neprosperovala, lebo nemali potrebný kapitál a odborné vedomosti. V roku 1937 bolo na Dornappli 12 obchodníkov.

Boli to väčšinou obchody so miešaným tovarom, kde okrem potravín a poživatín bol aj priemyselný a drogistický tovar. Často tu boli vedľa seba cukor a petrolej, káva a mydlo, cukríky a cesnak. Pristáhovali sa sem aj tzv. flárky, ktoré predávali na trhu zeleninu a ovocie.

Obchodníci naoko patrili medzi zámožnejšie vrstvy obyvateľov (svedčí o tom i skutočnosť, že na stavby svojich domkov kupovali väčšinou rohové parcely, ktoré boli drahšie), napriek tomu boli v skutočnosti väčšinou vazalmi bánk.

Na Dornkappli poskytovali počas I. ČSR služby 12 obuvníkov bez pomocníkov, ktorí prevažne len opravovali obuv, lebo výrobou obuvi nemohli konkurovať Bařovi, šitie obuvi na mieru si na tejto chudobnej periférii ľudia nemohli dovoliť. Aj niekoľko krajčirov (viaceré bez živnostenského povolenia) len opravovalo šatstvo, lebo obyvatelia Dornkapple si kupovali lacné šatstvo z konfekčných obchodov.

Pracovali tu aj traja stolári, ktorí tiež väčšinou len opravovali nábytok, lebo výrobou nábytku takisto neboli schopní čeliť konkurencii veľkých stolárskych dielní, najmä moravských. Maliar bytov tu bol len jeden, tento pracoval s učňom a vymaľoval izbu za 30-40 Kč.

Nachádzali sa tu aj dve biedne prevádzky holičstva a kaderníctva, občania si ich služby mohli dovoliť až neskôr, keď sa vyhrabali z dlžôb vzniknutých pri stavbe domku. Žil tu aj skúsený košíkársky majster, pristáhovalec zo Žitného ostrova, ktorý však pracoval väčšinou na objednávku odberateľov mimo Dornkapple.

Na Dornkappli boli aj traja mäsiari a údenári, ktorí predávali najmä lacné konské mäso (približne 200 kg týždenne), párky a klobásy, lacné bravčové mäso (najmä bôčiky) a hovädzinu. V roku 1937 bola priemerná cena 1 kg konského mäsa 7 Kč a hovädzieho mäsa 10-14 Kč. Kilogram konskej masti stál 10 Kč.

Najlepšie zarábajúcimi živnostníkmi boli krčmári. **Viera Hupková - Houřková** (Pokračovanie nabuďice.)

Vyskočte o triedu vyššie!

MOTOR PARTNER vám ponúka modely vyššej triedy za ceny nižšej triedy.

Citroën C4 za cenu C3 už od 393.900 Sk*

Citroën C4 Picasso za cenu Xsara Picasso už od 580.500 Sk*

*Pri kúpe cez OTP Leasing. Akcia platí do 23. 9. 2007 alebo do vypredania vozidiel na sklade.

Za nový Citroën zaplatíte ešte menej:

Citroën C3 za cenu C1	už od 267.110 Sk*
Citroën C4 za cenu C3	už od 393.900 Sk*
Citroën C5 za cenu C4	už od 619.350 Sk*
Citroën C4 Picasso za cenu Xsara Picasso	už od 580.500 Sk*

MOTOR PARTNER s.r.o.

Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava
 Tel. predaj: 02/ 6353 4444-5, Tel. servis: 02/ 6353 7777-8
 Tel. klampiarske práce: 02/ 6353 5555
 Tel. nahr. diely: 02/ 6353 5556
 predaj@motorpartner.sk, servis@motorpartner.sk
 www.motorpartner.sk

Akcia prebieha aj v salóne na Račianskej ul. 184/A.

■ OTP LEASING

CITROËN
 FANTÁZIA V POHYBE

Bratislavský jazz klub v PKO bude americký

HUDBA

V Spoločenskej sále PKO vystúpi v rámci podujatia Bratislavský jazz klub hudobné zoskupenie Waking Vision (USA) + Dan Brantigan Quartet (USA, SK) + John Shannon (USA). Koncert odohrajú v utorok 25. septembra o 20.00 h.

Waking Vision sa skladá z trojice mladých hudobníkov novej generácie kreatívnej scény, ktorí sa stretli počas štúdií na Berklee College of Music v Bostone a v súčasnosti žijú a pôsobia v New Yorku. Hudbu skladá prevažne John Shannon, ktorý hrá na gitaru, na basgitaru hrá Mitch Cohn, na bicie Martin Valihora. Trio sa predstaví v pôvodnej zostave tak, ako ho mali možnosť diváci zažiť počas ich prvého turné po Slovensku v roku 2001.

Po absolvovaní niekoľkých úspešných turné sa americký trubkár Dan Brantigan opäť vracia na Slovensko, aby predstavil svoje elektro-akustické kompozície s vplyvmi moderného džezu a rôznych etnických kultúr vo veľmi energickom a vysoko emotívnom vyjadrení špičkových amerických a slovenských hudobníkov. Tentoraz to bude Dan Brantigan Quartet a prináša so sebou popredných hudobníkov kreatívnej newyorskej scény ako John Shannon na gitare, Oskar Rózsa na basgitaru a Martina Valihoru na bicie nástroje. Vstupné je 250 Sk v predpredaji, 300 Sk na mieste. (dš)

Nesmrtelné tepláky oslavujú narodeniny

BRATISLAVA

Zakladateľ Ludového orchestra jednoduchej zábavy obyvateľstva, teda skupiny LOJZO Marián Kochanský zostávajúcím členom kapely chýba. A práve preto pripravili úplne Lojzovskú oslavu narodenín kapely.

Pod priliehavým mottom „S teplákmi na večné časy!“ rozburácajú noc zo soboty na nedeľu 22. septembra v bratislavskom Parku kultúry a oddychu, aby sa tak, ako kedysi, o pol piatej ráno vybrali domov pešo, lebo ani vtedy sa nedalo na mestskú hromadnú dopravu spoľahnúť. Už sa prihlásili prví gratulanti, duševne blízki príbuzní z Vidieka, Peter Lipa, Pavol Hamel, Funny Fellows, Hop Trop i Rast'o Piško. Chýbať nebude tombola a dražba „pamätateľných“ vecí, ale ani mažoretky a vraj sú v talóne ďalšie prekvapenia.

Nie je žiadnym prekvapením, že čistý výtazok pôjde na konto Ligy proti rakovine, pretože aj to je odkaz Mariána Kochanského. (gub)

Hlavnú postavu dánskeho princa Hamleta v rovnomennej Shakespeareovej dráme hrá Robert Roth, dánskeho kráľa Claudia stvárnil Jozef Vajda a jeho manželku kráľovnú Gertrúdu si zahrala Zdena Studenková. FOTO - Filip Vančo

V SND počť Hamletovo Byť či nebyť?

DIVADLO

Aj keď na javisku zostáva nakoniec ležať len kopa mŕtvol, každý herec túži klesnúť v náručí Horatia, vyrieknuť posledné slová a umrieť ako Hamlet. Naposledy sa to podarilo Robertovi Rothovi v Činohre Slovenského národného divadla.

V réžii Petra Mikulíka sa pred diváka dostáva dlho očakávané dielo Wiliama Shakespeara, ktoré môže mať toľko polôh, koľko je hviezd na oblohe: „Mohli by sme každý deň hrať Hamleta a každý deň by bol celkom iný. V jednom človeku sa skrýva množstvo ľudí a zakaždým sa vynorí iný z nich. Takýto nápor si však neviem predstaviť, lebo moja rola je veľmi náročná, nemohol by som ju hrať denne,“ hovorí Robert Roth.

Shakespeareov Hamlet v preklade Ľubomíra Feldeka je výsostne aktuálny, až tak výsostne, že sa nevyhýba smilnú matku nazývať výrazom, ktorý svedčí skôr ústam dievčatám z ulice ako skvostným hercom. Je to však určite len jedna poloha z množstva ďalších, ktoré hra prináša. Mŕtvolky na scéne kladú večnú otázku boja zla a dobra, nutnosti odplácať vraždu vraždou.

Shakespeareove verše svojou až dotierajúcou silou varujú, že tam, kde zatiaľ len trochu kvapká krv, sa vlekom udalosti môže o malú chvíľu, drobný okamih, spustiť nezastaviteľná riava červenej tekutiny, ktorá zaplaví nielen dánske kráľovstvo, ale aj poddaný ľud pod zámkom. Večné otázky o bremene zodpovednosti, pomste, zrade, láske a vražde, smilstve, prenasledovaní, pomsty-

chtivosti, túžbe a násilí, ale aj o plynutí času a jeho zmiečkach, ktoré nám pomaly odsýpajú, kladú herci SND s razanciou i nehou, presvedčivo a briskne, s atakom i melanchóliou, ak je nutná.

Autorkou scény a kostýmov je Alexandra Grusková. Na scéne okrem Roberta Rotha uvidíte Jozefa Vajdu, Zdenu Studenkovú, Michala Dočolomanského, Emila Horvátha, Ivanu Kuxovú, Tomáša Maštálira, Ľuboša Kostelného, Jána Koleníka, Dušana Jamricha, Vladimíra Kobielskeho, Branislava Bystrianskeho, Jána Galloviča, Stana Dančiaka, Ondreja Koval'a a ďalších. Podľa pôvodného plánu malo práve toto predstavenie otvoriť novú budovu SND. Na otázku ísť či neísť do divadla inscenácia odpovedá jednoznačne kladne. **Dáša Šebanová**

Carmina Burana na Hlavnom námestí

HUDBA

Hlavné námestie sa v sobotu o 19. hodine stane dejiskom hudobného sviatku - 90-členný orchester a sólisti Slovenskej filharmónie tu odohrajú scénickú kantátu skladateľa Carla Orffa Carmina Burana.

Pod producentkou taktovkou Jaromíra Okšu sa toto dielo odohrá v Bratislave vôbec prvý raz v histórii. Premiéra prvého diela Carla Orffa (1895 - 1982) zaznela 8. júna 1937. Je to cyklus inscenovaných svetských piesní pre sólové hlasy a zbory so sprievodom nástrojov. Textové podklady k scénickej kantáte Carmina

Burana skladateľ vybral z benediktínskeho rukopisu z 13. storočia, zachovaného v kláštore blízko mesta Oberammergau v opátstve de Beuron (Burana je neologizmus odvodený zo slova Beuern, neskôr Bayerne, t. j. Bavorsko), objaveného v roku 1803.

Orff sa v diele zámerne vyhýba spisovnej latinčine a necháva vyznieť archaickú tajomnosť stredovekých textov v starej latinčine či stredovekej francúzštine. Stredoveké lyrické texty potulných študentov a klerikov, putujúcich po krajine z miesta na miesto, v ktorých zaznieva ľudový podtón s nádychom obscennosti,

zmyselnosti, tragickosti i tragikomickosti, rozprávajú o jari, šťastí a láske, radosťach, no i o smrti. Základnú líniu diela vytvára dvadsaťpäť piesní vykresľujúcich pestrý obraz svetského života v stredoveku.

Podujatie na Hlavnom námestí je zároveň narodeninovým večierkom - spoločnosť Západoslovenská energetika, a.s., oslavuje v tomto roku 85. výročie svojho vzniku a pri tejto príležitosti sa rozhodla priniesť nevšedný kultúrny zážitok Bratislave, ktorá si v tomto roku tiež pripomína jubileum, a to 1100. výročie prvej písomnej zmienky o meste. **(brn)**

Do Bábkového divadla príde Alibaba a spol.

DIVADLO

Bol začiatok leta, keď si režisér Jozef Bednárík prehodil cez plecia povestnú šálu a rozprával o plánoch na jeseň. Dnes skúša v Bratislavskom bábkovom divadle inscenáciu anglického muzikálu Chu Chin Chow zo začiatku 20. storočia, na motívy rozprávky Ali Baba a 40 zbojníkov.

Skúšky sú v plnom prúde a premiéra by mala byť 23. a 24. novembra. Je to piata réžia Jozefa Bednáríka v BBD. Ak sa naplnia jeho slová, mala by byť rozlúčková. O to viac sa na jej prípravu teší: „Muzikál je plný zaujímavých pesničiek. Upravili sme ho tak, aby nám všetkým chutil. Bábky sú najlepší a najposlušnejší muzikáloví herci na svete. Nemajú odbory, bábkový zbor je vytesaný z jedného kusu polystyrénu, príde, keď treba aj odíde, keď je to nutné. Navyše robím s ľuďmi, ktorých novinári často nespomínajú. Stále sa hovorí o hlásateľkách, tanečníkoch, moderátorkách, ale o bábkoheroch málokto hovorí. A oni prví priťahujú deťom v útlom veku kontakt s divadlom. Je to spoločenstvo skromných ľudí, ktorí dokážu robiť divy. Vedia spievať, tancovať, aj hrať a vodiť bábky. Spĺňajú základné kritériá herectva a pre svoju tvorbu nepoužívajú svoje telo, ale predmet - bábku. Mám ich veľmi rád a strašne by som chcel, aby nám to vyšlo. Vedia, že sa natrápia, ale zatiaľ dostali za našu spoluprácu vždy ocenenie, peknú odmenu. Viem, že im práca chutí, a keď nie doma, aspoň v cudzine ich ocenia,“ povedal Jozef Bednárík.

Pôvodnú hudbu k muzikálu zložil Frederic Norton. Niektoré zo songov sa stali na dlhé obdobie hitmi. Rozprávkový príbeh, a stále svieža hudba, umelcov inšpirovali k vzkrieseniu muzikálu po takmer sto rokoch. Konceptu inscenácie postavil režisér na rás spoločenstva ľudí rôznych národov a sile, ktorá je záštitou spravodlivosti, práva a slobody.

Ambíciou predstavenia je nenásilnou rozprávkovou formou ponúknuť detskému divákovi základné etické normy, poukázať na nezmyselnosť násilia a nepravosti a vyzdvihnúť právo, spravodlivosť a dobro. Nepochybne bude zrozumiteľná nielen bratislavským či slovenským divákovi, ale aj divákovi z ostatných kútov Európy, kde chce divadlo inscenáciu prezentovať. **Dáša Šebanová**

	KNÍHA MESIACA
	Pôvodná cena: 549,- Sk Teraz iba 329,- Sk
	Knižkupectvo V. Zamarovského na Karpatskej č. 7 Cena platí od 1. 9. – 30. 9. 2007 www.perfekt.sk

BEH O SRDCE

Pri príležitosti Svetového dňa srdca

Nedeľa 30. septembra
14:00 – 18:00

Bratislava / Hviezdoslavovo námestie
Košice / Hlavná ulica
Banská Bystrica / Námestie SNP

- otestujte si vaše srdce
- zmerajte si cholesterol a poraďte sa s odborníkmi
- zabavte sa s deťmi pri skvelých hrách

Podujatie majú pod patronátom primátor mesta Banská Bystrica Ivan Saktor, starosta Mestskej časti Bratislava – Staré Mesto Andrej Petrek a primátor mesta Košice František Knapík.

Odborní garanti: Úrad verejného zdravotníctva SR, Slovenská liga za prevenciu a liečbu kardiovaskulárnych chorôb Srdce Srdcu a Slovenská nadácia srdca.

Pravda
MEDIÁLNY PARTNER

www.florastranky.sk
MEDIÁLNY PARTNER

